

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 38

29 серпня 2018 р.

м. Переяслав-Хмельницький

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали

XXXVIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

29 серпня 2018 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2018

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали XXXVIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вип. 38. – 257 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

повторюємо правила надання домедичної допомоги у разі травмування, втрати свідомості, перегрівання та інших патологічних станях.

У темі «Загартування», студенти ознайомлюються із загартувальними та лікувально-профілактичними процедурами, а використання їх на практиці – це широке «поле» для формування мотивації і потреби в збереженні як власного здоров'я так і здоров'я підопічних.

Отже, майбутні вихователі закладів дошкільної освіти ще під час навчання у вузі повинні усвідомити, що вирішення проблеми збереження і зміцнення здоров'я дошкільників залежить від рівня валеологічної компетентності вихователя. Тому що між станом здоров'я дітей і рівнем підготовленості працівників дошкільних установ в області валеології існує досить чітка залежність, детермінована ступенем сформованості валеологічної культури педагога. Тому тільки компетентний педагог, який на власному досвіді пізнав цінність здорового способу життя, цілеспрямованої роботи над своїм здоров'ям, може повною мірою передати валеологічні знання дітям і створити в ЗДО здорове середовище й умови навчання [3]. А цьому значною мірою сприяє викладання у процесі фахової підготовки навчальної дисципліни «Методика фізичного виховання» та застосування різних форм і методів навчально-виховної роботи на педагогічній практиці.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми валеологічної освіти в навчальних закладах України в сучасних умовах: Збірник наукових праць. – Кіровоград: КДПУ ім. В. Винниченка. – 2002. – 206 с.
2. Бондаренко О. М. Використання інтерактивних методів навчання при формуванні валеологічної компетентності студентів педагогічних університетів. [електронний ресурс] режим доступу: <http://science.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/13/2014/06/>.
3. Максимова О. О. Особливості валеологічної освіти майбутніх педагогів / О.О. Максимова // Забезпечення якісної підготовки майбутніх бакалаврів дошкільної освіти в процесі використання сучасних технологій: збірник матеріалів Міжнародної (заочної) науково-практичної конференції. – Хмельницький: ХГПА, 2015. – С 139-143.

УДК 378.058.261

*Наталія Гаврилюк
(Вінниця, Україна)*

ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАННЯ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ В США

У статті розкрито сутність поняття електронного навчання. Стверджується, що електронне навчання є фундаментальною технологією освітньої системи в США. Виокремлено основні чинники, врахування яких сприятиме вирішенню сучасних проблем в системі вищої освіти України. Визначено поняття «електронна педагогіка». Розкрито зміст принципів електронного навчання. Описано методи і форми у форматі електронного навчання.

Ключові слова: електронне навчання, вища освіта США, принципи електронного навчання.

The article describes the essence of e-learning concept. It is argued that e-learning is the fundamental technology of the educational system in the United States. Main factors which will contribute to the solution of modern problems in the higher education system of Ukraine are singled out. The concept of "electronic pedagogy" is defined. Principles content of e-learning is revealed. Methods and forms in the format of e-learning are described.

Key words: e-learning, US higher education, e-learning principles.

Так як сьогодні в усьому світі відбувається наповнення сучасної освіти електронними технологіями, то актуальності набуває використання електронних носіїв інформації електронних дидактичних засобів, зокрема. Завдяки їм з'являється можливість отримувати, зберігати та розповсюджувати ефективно інформацію, що сприяє вирішенню педагогічних завдань.

На нашу думку, так зване електронне навчання є зараз фундаментальною технологією освітньої системи в США.

Науковці виокремлюють основні чинники, врахування яких сприятиме вирішенню сучасних проблем в системі вищої освіти України:

1) інтеграційні процеси в освіті (інтеграція освітніх стандартів, змісту освіти, технологій, запровадження способів отримання освіти незалежно від соціального статусу студентів та їхніх батьків, надання доступу до якісної освіти для населення незалежно від місця проживання, забезпечення рівності дипломів, кредитів, наблжених програм підготовки тощо);

2) створення єдиного інформаційного простору (забезпечують вищі навчальні заклади через методи і засоби електронного навчання, яке відповідає цілям і завданням формування інформаційного суспільства). Люди з обмеженими можливостями здоров'я мають теж права на освіту. Саме створення єдиного інформаційного простору розв'язує цю проблему.

Сучасні класичні форми навчання не завжди задовольняють сучасні вимоги до здійснення освітнього процесу, так як деякі класичні елементи є вже застарілими, наприклад:

- 1) навчання у вищому навчальному закладі як засіб здобуття знань на все життя;
- 2) домінуюча позиція педагога в освітньому процесі;
- 3) подібна структура навчальних дисциплін та форм організації навчального процесу, акцентуючи на головну роль аудиторних занять;
- 4) книга – основний засіб отримання інформації.

Тому, на зміну класичної педагогіки приходить так звана електронна педагогіка – галузь загально-педагогічних знань, сучасне та логічне доповнення класичної педагогіки. Скористуємось визначенням Костікової С., що електронна педагогіка – це наукове вивчення, опис і прогнозування процесів у будь-яких електронних освітніх середовищах [2, с. 9].

Електронна педагогіка та електронні дидактичні засоби розвиваються надто швидко, так як існує високий попит на освітні послуги (особливо в онлайн режимі). Найбільше електронних користувачів на теперішній час знаходиться в США. Останні наукові дослідження вказують на те, що електронне навчання має яскраву тенденцію до збільшення кількості студентів щороку. У США кожен третій студент реєструється хоча б в одному онлайн-класі. Тому не викликає здивування вживання таких термінів як «електронний підручник», «електронна освіта», «електронне навчання». Слово «електронний» у назвах відображає приналежність до інформаційного суспільства [2, с. 11].

Поступово актуальності набувають нові дидактичні принципи електронної педагогіки: інтерактивність, наявність дружнього середовища, адаптивність, особистісно-опосередкована взаємодія, відкритість комунікативного простору тощо [2, с. 15]. Розкриємо зміст деяких принципів електронного навчання в межах нашого дослідження. Принцип інтерактивності або діалогової взаємодії. Принцип реалізується у режимі роботи «студент-електронний засіб». В умовах електронного навчання активними є також електронні засоби, не лише студенти. Електронні засоби і студенти є рівними партнерами у навчанні. Інтерактивна взаємодія сприяє виникненню більшого інтересу студентів до навчання. Традиційні технічні засоби навчання мають лише прямий зв'язок, а засоби електронного навчання мають зворотній зв'язок. Саме цей принцип є головним показником дидактичної ефективності електронної системи навчання.

Принцип створення дружнього середовища. Забезпечення можливості здійснення онлайн навчання призводить до усунення психологічних бар'єрів (страх спілкування, страх перед отриманням поразки, невдачі, страх перед відповідальністю. Тому, дружня атмосфера, як

ніщо інше, допомагає перебороти саме психологічні «ступори» між студентом і комп'ютерними програмами, що заважають просуватися у навчанні та досягати успіху).

Дружній зовнішній вигляд навчальної програми сприяє:

- 1) варіюванню режиму роботи, темпів роботи;
- 2) надійності і простоти в роботі;
- 3) допомозі студентам у формі негайного зворотного зв'язку;
- 4) створенню позитивного настрою студентів;
- 5) забезпеченню комфортного спілкування з електронними засобами;
- 6) забезпеченню зручного користування довідками та додатковою інформацією [2, с. 17].

Принцип адаптивності є проявом диференційованого підходу до навчання. Йдеться про індивідуальний спосіб передачі та темп засвоєння матеріалу, рівень складності тощо. Адаптивність електронних засобів навчання можна представити початковим тестуванням, поточним контролем результатів навчального процесу, урахуванням психолого-педагогічних особливостей (тривалість, темп, рівень складності). Адаптивність електронних засобів навчання в підготовці викладача до заняття проявляється в адаптації навчальних матеріалів до різних вікових категорій та до різних рівнів знань студентів. Адаптивність дає можливість змінювати бази даних навчальних програм, створювати власні навчальні програми відповідно контингенту студентів.

Принцип особистісно-опосередкованої взаємодії. Переваги електронного навчання найбільш ефективно відображаються у принципі особистісно-опосередкованої взаємодії. Лише в спілкуванні можливо відслідковувати динаміку змін у процесі розвитку студентів, здійснювати аналіз творчої діяльності студентів, спонукати до розвитку креативних здібностей студентів тощо.

Принцип відкритості комунікативного простору. Створення навчального середовища за допомогою інтерактивних занять сприяє відкритості комунікативного простору, що дає можливість для зворотного зв'язку у формі рекомендацій щодо розвитку освітнього продукту. Використання графіки, кольору, спецефектів дозволяє розвивати індивідуальний творчий підхід до тих, хто залучений в процес навчання дистанційно [2, с. 18].

Традиційні методи і форми подачі інформації вже заздалегідь спрямованні на передавання інформації. І завдання викладача в такій системі навчання полягає у відтворенні матеріалу з метою пояснення нового матеріалу. Хоча, виходячи із власного досвіду викладацької діяльності, доходимо висновку, лише та інформація, яка отримується в результаті потрачених зусиль та часу, сприймається та закарбовується у пам'яті найкращим чином.

Важливим питанням є проведення лекційних занять у форматі електронного навчання. Середньовіччя заклало фундамент для традиційних форм і методів подачі інформації. Існували «пасивні» лекції. Твердження, що проголошував учитель вважалися істинами, а слова – непорушними законами (латина – *verba magistri* – слова вчителя; *magister dixit* – вчитель сказав).

Для студентів середньовіччя було достатньо лише слухати і запам'ятовувати. Цілком зрозуміло, що середньовічний підхід сьогодні застарів.

Зрозуміло, що конспектування лекцій – це пасивний процес, який вже віджив себе. В електронній педагогіці актуальності набувають інтерактивні лекції, які передбачають осмислене конспектування преш за все, йдеться мова про конспектування термінів та позицій, за якими у будь-який час можна відтворити зміст лекції.

Важливим питанням є також проведення практичних та лабораторних занять у форматі електронного навчання, особливо під час навчання з використанням дистанційного навчання.

При електронному навчанні є можливим застосування таких способів організації практичних та лабораторних робіт з метою:

- 1) запровадити доступ для студентів до необхідного устаткування лабораторних робіт;

2) імітувати або моделювати процес на комп'ютерній моделі, створюючи віртуальні лабораторії тощо.

Актуальності набувають словесні, наочні та практичні методи навчання в умовах електронного навчання. До словесних методів відносимо – розповідь, пояснення, бесіди, лекції, дискусії, консультації у вигляді блогів, форумів, чатів, відеоконференцій. Наочні методи застосовуються у формі проведення відеолекцій, із застосуванням інтерактивних карт, схем, діаграм, мультимедійної та інтерактивної дошки, графічного планшета [2, с. 36].

Практичні методи. До них віднесено виконання вправ, за допомогою інтерактивних карт, діаграм, схем, інтерактивних тестів, комп'ютерних тренажерів, віртуальних стимуляторів тощо.

У зарубіжній та вітчизняній методиках застосовуються різні терміни для визначення одних і тих же понять, пов'язаних з електронним навчанням.

Поступово відбувається заміна одних термінів іншими. Раніше вживався термін «обчислювальна машина» – зараз «комп'ютер», колись «інформаційні технології» – зараз – «інформаційно-телекомунікаційні технології». Отже, і термін «електронне навчання» заміщує терміни «комп'ютерне навчання» і стає синонімом до термінів «віртуальне навчання» та «дистанційне навчання». Такі засоби зв'язку як Інтернет, форуми, чати, веб-конференції надають дистанційному навчанню комунікаційні можливості, що не є особливостями електронного навчання, так як електронне навчання засновується більше на комп'ютерній техніці [2, с. 42].

Висновки. Виникнення електронного навчання у формі дистанційної освіти сприяло: 1) виникненню нових засобів електронного навчання; 2) підвищенню творчого рівня; 3) активної професійної мобільності; 4) трансформаційним змінам у системі набуття професійних вмінь та навичок.

Трансформаційні перетворення дозволили виявити переваги електронного навчання у формі отримання освіти дистанційно, яка і стане подальшою перспективою нашого дослідження.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія педагогіки: курс лекцій. Навчальний посібник. – К., 2004. – 171с.
2. Костікова І.І. Електронна педагогіка: монографія / І.І. Костікова. – Х.: «Смуґаста типографія», 2015. – 160с.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.

УДК 331.526-055.52:316.614-053.2

*Валентина Горленко
(Гомель, Беларусь)*

НЕЗАНЯТОСТЬ РОДИТЕЛЕЙ НА РЫНКЕ ТРУДА КАК ФАКТОР РИСКА СОЦИАЛИЗАЦИИ ДЕТЕЙ

В статье затрагивается проблема влияния на социализацию детей одного из социально-экономических факторов риска – незанятости родителей в сфере производства. Указывается на комплекс проблем, сопровождающих семью безработных родителей, отмечается нарушение в данной ситуации экономической функции семьи и ее несостоятельности в удовлетворении базовых потребностей детей.

Ключевые слова: социализация, семья, экономический фактор риска, рынок труда, безработица, базовые потребности, экономическая функция семьи.